

מסילות ישראל
הכנסת

ר.ש.ג.

פרוטוקול מס' 79/1

מישיבת ועדת הכספים, י"ב תק"מ ביום
ג', ח' באייר תשי"ד (11.5.54) בשעה 8.30.

נוכחים:

- י. גורי - יו"ר
- ש. דיין
- ק. לוז
- ח. מריאג
- י. בדר
- ח. רובין
- א. איזלינג
- א. סטופ
- א.ס. גניחובסקי
- ש. פולישטיין
- א. הרצפלד

מזמנים:

- שר הפנים י. רוקח
- מר גפני - משרד האוצר
- מר קטרון - משרד המשפטים
- מר ספיבק - משרד האוצר
- מר בזק - מזכיר

סדר היום:

חוק מס שוייגומס טותרות (תיקון), תשי"ד - 1954.

=====

ד.ט.

היו"ר י. גורלי:

אני פותח את הישיבה.

במסגרת עתה בדיון בחוק מס מסוייג ומס-

מותרות.

חוק מס מסוייג ומס מותרות (תיקון) תשי"ד 1954

סעיף 11:

(היו"ר קורא את הסעיף)

ד"ר קיסרוב:

אנו מבקשים למחוק את התיקון הזה ולהשאיר תקופה של שלושה חדשים, כפי

שהיה קודם לכן.

עכשיו ישנה סמכות לתפוס לשלושה חדשים וגם לתפוס מסמכים. דבר זה עלול לגרום קשיים לסוחר שאינו יכול להמשיך בעסקו, ע"י כך שמסמכים מסויימים אינם נמצאים בידינו. לכן אנו באים דמתקנים, כדי שהוא יוכל להעתיק את המסמכים האלה.

ח. רובין:

אני מקבל בסמחה את התיקון של הממשלה בקשר לשלושת החדשים, אולם אני מציע

שבכל מקרה של תפיסה תהיה אפשרות של פנייה לבית-המשפט או אישור מוקדם של בית-המשפט.

ד"ר קיסרוב:

אני חושב שיש להשאיר את חוק-הכנסת רובין. אבל איננו חושבים להציע את המדובר הוא, כמוכר, על שופט שלום, ואני מסוכנע כי אילו היה בא לפני שופט שלום ענין מסוג זה, היא אומרת: מכיוון שהמקסימום הוא שלושה חדשים, איננו רואה צורך להתערב. מאידך, איננו רואה את עצמי מוסמך להסכים לתיקון כזה, זה דבר יותר מדי חשוב והייתי צריך לקבל עליו את הסמכת הממשלה.

י. בדר:

אני תומך בהצעתו של חבר-הכנסת רובין, וחושב שתהליך זה יהיה הרבה יותר צודק מבחינה מוסרית, מבחינת הצבור ומבחינת יחסו של הצבור למסרד האוצר. יכולה אמנם להיות לעתים סכנה ששופט שלום יגיד כי אינו רואה סבה לתפיסה, אבל סיכון זה אתם חייבים לקבל על עצמכם.

מר גפני:

לפי פקודת המכס, למשל, ישנן סמכויות למחלקה המספלת בדבר להחריף את תחבורות לגמרי, אולם כאן מדובר רק על עיכוב ולא על החרמה מלאה. מתוך כך הוצאנו כבר את עיקר הסמכויות פירי המחלקה. אבל אם אתם מציעים לתת רשות להגיש תביעה נגד עצם העיכוב, הרי זה יכביד עלינו מאד, הרבה בהופעות בבתי-המשפט, ולא תהיה אפשרות להמשיך בטיפול היסודי בכדי לנהל את החקירה נוסף על כך, תמיד קיימת אפשרות לפנות למנהל האזורי, ואותם הדברים אשר יכולים לשכנע את השופט, יכולים לשכנע גם אותו, ואז הוא יתן הוראה להחייב את הבדיקה ולא לעכב את הסחורות יתר על המידה. אולם אם תתקבל ההצעה על בתי-המשפט, הרי זה רק יסבך את העניינים, יעכבם ולא יתן כל הגנה לאזרח.

ד"ר קיסרוב:

אני חושב שאם הממשלה מסירה את הצעתה בקשר לסטה חדשים וחוזרת לשלושה חדשים, הרי גם הוועדה צריכה לקבל את הנוסח הקיים ללא שנוי. אם הוועדה רוצה לתקן את הנוסח הקיים בכל דיני המכס והחוקים הפיסקאליים, אביא את הדבר בפני הממשלה, כדי שתדון בשאלות אלה באופן עקרוני.

ר.ש.ו.

אני שמעתי על תלונות רבות על רקע
סעיף דומה בטוח הפיקוח.

י. בדר:

היו"ר י. בנר:

לדברי ד"ר קיסרון ברצוני לומר, כי
אני מניח שההתייעצות במטטלה תהיה לגוף
ההצעות ולא תהיה מוטמעת על-ידי הנחת יסוד, או שטטנים סעיף מסויים
או שאין טטנים אותו. זה יכול לאטט קו מדריך לוועדה, אבל אין זה חל על
כל הסעיפים.

(היו"ר קורא את הסעיף)

סעיף 12:

(קורא את דברי הסבר לסעיף 12)

ד"ר קיסרון:

עד כה, אח פנינו לסוחר והוא סרב
לענות, היתה לנו מטכות לקבוע לו סס מסויים, אבל אם בטקום לסרב
ענה תשובה כוזבת - לא היתה לנו אפשרות לעשות מאומה. לכן בא עכשיו
התיקון הזה, תוך שמירה על הזכות לערער בפני ועדת ערעורים.

י. בדר:

הרי בסעיף 22 כתוב, כי מי שמסר ידיעה
בלתי בכונה צפוי לו טאטר של שנתיים.
אפטר להציע להעלות את תקופת הטאטר עד שלוש שנים, לא מתנגד לזה. אבל
כאן מציעים לנו דבר לגטרי זנה, כלומר שמסירת ידיעה תיפך לדבר
פורסלי בלבד, והמנהל - לאחר שקבל ידיעה, יחליט לפי שיקול דעתו מה
סכר כל אחד, ומה המחיר שקבל, אם קיימת זכות ערעור - ערעור בפני סיי-
בפני רשות פיסקלית אחרת. חושבני שלא כדאי ליצור מכסיר טקביל
לסעיף 22. מה שאתם מציעים פה הרי זה מצד אחד אי-אמון לבתי-הטטט
ומצד שני דרך קלה ונזחה טדי.

ח. אריאב:

אני מצטרף להצעתו של חבר-הכנסת בדר.
תיקון זה המוצע פה אינו בחוץ וגם אינו

רצוי.

ח. רובין:

אני חושב שבהצעה זו ישנו גרעין נכון
אבל הצורה בה מוצעת ההצעה אינה נראית לי.
אני חושב שיש להבדיל בין מי שמנהל ספרים ובין מי שאין אצלו כלל
הנהלת ספרים.

היו"ר י. בנר:

ראשית ברצוני לומר, כי נראית לי הערתו
של חבר-הכנסת רובין.

רבותי, אנו צריכים לגשת לדיון בחוק זה
מתוך אסון מסויים לאדמיניסטרציה, ולהבין שהיא באה לבקש תיקונים לאחר
שהנסידן הטעטי הורה לה שאין בידה אמצעי התבוננות טטפיקים בפני
הונאה. כשאנו באים להתוכח עם האדמיניסטרציה, הרי הוכוח צריך להתבטט
על יסוד שכנוע הדדי, שהאמצעים הנמצאים בידי האדמיניסטרציה הם
טטפיקים ואין צורך באמצעים נוספים. זהו וכוח עבילני. כלומר אינו
רוצים לטטר בידי האדמיניסטרציה טטכיות רחבות עד כדי שחירות לב, אבל
ברצוננו לתת בידי טטכיות טטפיקות כדי להתגונן בפני עבריינות.

אני מחשב שמסירת ידיעה כוזבת זהו דבר
חמור יותר מאטר סירוב לטטרי הודעה, ולפחות אותו עונש צריך לחול בטני
הטקרים.

ר.ט.

ס. לונז:

אני יועץ המטפטי, אם אפשר
לכתוב בטעין זהו, אך להנהל יסבן

הוכחות כי הידיעה אינה נכונה."

היו"ר י. גורי:

אולי אפשר לוטר: "אם הנהל מטוכנא".

י. בדר:

מתן סמכויות רחבות טדי לאדמיניסטרציה
ומקרה אחד של אי-צדק עלול להרוס
לגמרי את אטון הצבור ולהצדיק בעיני רבים הברחות בכל מיני מקרים.
ועוד דבר: אסור לנו להפוך את ההערכה לדבר רגיל. זהו גם צעד ראשון
למקח וממכר, וזאת עלינו לסנוע. אני גם שמעתי, בקטר למס-הכנסה
ספקידי טוטה נוטים לטכנע נגד פנקסנות, וזאת יש צורך לבדוק.

ד"ר קיטרנו:

אשר להערתו האחרונה של חבר-הכנסת בדר,
הרי המצב הוא הפוך. בזמן האחרון התקנו
כמה תקנות בקטר לזה ושלטונות מס-ההכנסה טעוניינים בהחלט בניהול
פנקסים.

אשר לעצם העניין, נדמה לי שחבר-הכנסת בדר
יצא מהנחה מוטעית. סעיף 22 קובע אותו עונש לסירוב למסור מסמכים
ולטסירת מסמכים כוזבים. לגבי סירוב יטנו הסעיף הקיים הקובע כבר
באופן סקביל דבר זה. ופה עלי לציין כי הכנסת והוועדה קבלו סעיף
שהוא לדעתי הרבה יותר חמור: סעיף 25 קובע כי הנהל יוכל לכפר
כל עבירה בכורח. אם טוסרים הועעה כוזבת, הודעה כזאת דינה כדין סירוב
למסור הודעה.

טענתו של חבר-הכנסת דבין בקטר לניהול
פנקסים היא צודקת, אבל חוטבני שאין להכביס זאת לחוק. הסמכות היא כללית,
אולם בפרקטיקה תמיד מבדילים בין אדם שניהל פנקסים לבין זה שלא עשה זאת.
נוסף על כך, קיימת ועדת ערעורים, ועדה צבורית ולא רשות פיסקאלית,
כפי שטען חבר-הכנסת בדר.

ס. לונז:

בסעיף 5 של החוק נאמר, כי ועדת הערעורים
יכולה לטפל בעצם רק בעניינים פליליים.

ד"ר קיטרנו:

נוסף על כך נאמר בסעיף 19 ב' של החוק
הקיים, כי אם אדם רואה עצמו מקופח
ע"י קביעת הנהל, רשאי הוא לערער עליה בפני ועדת ערעורים.

מר גפני:

היו"ר אמר כבר, כי האדמיניסטרציה לא
היתה באה לבקש תיקון לולא בתקלה בצורך
בכך בזמן עבודתה. אם אדם טוסר ידיעה בלתי נכונה ויש הוכחות על כך,
ודאי טיגיסו נגדו מטפט. אבל אם יטבן ידיעות, וקשה להוכיח את הדבר -
הרי המצב טובה; יטבם טעטים סבירים, אבל אין הוכחות. החוקן נותן
אפשרות שהירה להתגונן, הרבה פחות מטובכת מאטר הפרוצדורה של הגשת תביעה
לביית-מטפט. פעטים רבות קורה, כי למרות שיש לנו טעטים מטבנעים לחסוד
באדם טטויים אין לנו מל אפשרות לפעול.

ח. רובינ:

לדעתי, יכולה בעייה זו להפתר ביתר קלות
אם ינהגו שלטונות המכס לפי הקו של הטלת

המס על חטרי גלם.

ר.ש.

י. בדר:

במס-ההכנסה שונה הדבר: שם אטור
להטיל כס טרם שטענו את המסבר של הנוגע

בדבר, וכאן אין איסור כזה.

סעיף 13:

(היו"ר קורא את הסעיף)

י. בדר:

אני הייתי פוסל את כל הסעיף, ונוקב
בטעותיהם של מוסדות יוצאים מן הכלל.

היו"ר י. גור:

מכיוון שטר הפנים נמצא עטמו כאן,
אנו נפסח עתה על סעיף 14 ונדון
בסעיף 15. (קורא את סעיף 29 בחוק הקיים ואת סעיף 15 בתיקון).

ד"ר קיטרוב:

כאן אין למעשה כל שינוי לגבי החוק הקיים.
לפי החוק הקיים מדובר כאן על מס מסוייג
שלא עלה על 7,5%. מכיוון שסמט סטרייג ומס מותרות אינם
קיימים כבר, תרגמנו את הדבר לשפת החוק החדש. אולם אין כל שינוי מהותי.

היו"ר י. גור:

קבלנו סכתב מד"ר טנדלסון, בצירוף העתק
מסכתבו של טר הפנים לטר האוצר.
(קורא את שני המכתבים). המכתב האחרון מסלק את המחסום של דיון מוקדם
במטסלה, אולם ברצוני להפנות שאלה לטר הפנים: מה פירוש הדבר, שהמטסלה
מוסרת לוועדת הכספים את הזכות לדון ולהחליט בכך. והיא אם תחליט -
האם המטסלה מקבלת את החלטתה?

טר הפנים י. רוקח:

כן.

בזמנו דרשתי כי 30% מהמס יופרטו לרשויות
המקומיות, אולם ד"ר טנדלסון הבטיח אז שהמס הטווייג יכניס סכומים
גדולים וה-20% יתנו יותר מ-30% שאני דרשתי, הסכמתי לכך, ובתקציב
הוכנס סכום של 900 אלף ל"י. ד"ר טנדלסון אמר אז כי הסכום יהיה ודאי
יותר גדול, אולם 900 אלף ל"י זהו המינימום. אולם במציאות זכנס רק
סכום של 700 אלף ל"י, כלומר 200 אלף ל"י פחות מהמינימום שהוחלט עליו.
גם אחריו בהטלת המס, וגם ההכנסות היו קטנות מן המסוער.

ועכשיו, כשאחדו את שני המסים, יהיה קל
מאד לאוצר לקבוע מס של 8,5% - 8% ואז העיריות לא תקבלנה דבר.

פה ברצוני להעיר, כי עדיין לא קבלתי את
המענק של השנה הקודמת; כלומר, חסרות לי 400 אלף ל"י.

חלוקי הדעות ביני ובין טר האוצר עתה
אינם על הפרינציפ, אלא על האחוז. הוא טוען כי יספיקו 5% ואני - 15%.

אני דורש אחוז טווייג מסך כל ההכנסות
מס זה, ומוכן לותר על דרישתי להעלות את האחוז ממנו מקבלות הרשויות
המקומיות, עד 10%.

אני חושב כי נעשה עוול לרשויות המקומיות
בכך, שאין אומרים להן בתחילת השנה מה יהיה חלקן ומה תקבלנה.

אני מבקש לוועדת הכספים להחליט על הפסקת
הסידור, שהעיריות מקבלות רק 7,5% ולהחליט על אחוז טווייג מסך כל
ההכנסות.

היו"ר י. גורין:

לפי קבעה הוועדה סכום של 3 מיליון
זה אוסר תוספת של 2,100,000 ל"י על הסכום של 200 אלף ל"י, המופיע
בחלק מהמענק. ידוע שיסנה קרן מלואים של 4 מיליון ל"י, שועדת הכספים
צריכה לחלק לפי הצעת הממשלה. אני כתבתי לשר האוצר ובקשתי להגיש
הצעות עם חידוש עבודת הכנסת. עדיין לא קבלתי תשובה, נאמר לי גם
שהדיון בממשלה עדיין לא נסתיים.

שר הפנים י. רוקח:

לא, אינני מבקש זאת; אין זה ריאלי.

אני חושב שחברי ועדת הכספים יבינו
שהפורטולה הזאת ש"על-פי הוראות שר האוצר, באיסור ועדת הכספים
סוטה מהמחשבה שיטבו מענק גלובאלי.

היו"ר י. גורין:

ברצוני להזכיר לחברי ועדת הכספים
כי הוועדה המשותפת של ועדת הכספים
וועדת הפנים הציעה שורה של הצעות לשר הפנים ולשר האוצר, כיצד
לכלכל את היחסים הכספיים בין השלטון המרכזי והשלטון המקומי.
שם ציינתי גם, כי מאחר שבונים את המענק על יסודות חדשים, הוא יחולק
בהתייעצות בין שר הפנים לשר האוצר והמסקנות תובאנה בפני ועדה
משותפת. קיבלנו הצעות משר הפנים וקיימנו גם דיונים סטפר בוועדת
המסנה המשותפת. נוטל על ידני היו"רים להפגש עם שר הפנים ושר האוצר,
אולם זה עדיין לא הוצא לפועל.

ברצוני לציין כי פנייתו של שר הפנים
בראית לי, ואני רואה צורך לקבלה.

ה. רובינ:

אני רואה פסגה הבדלים בין בני החוקים;
הבדל טכני - מס מסוייג היה רק עד 7,5%.
בעבר קיבלו הרשויות המקומיות את חלקן גם מהמס שהוטל על מלאי של
סחורות, וזאת לא תקבלנה זאת.

אני בדרך-כלל בעד השארת מס מסוייג
לחוד ומס סותרות לחוד, אבל אני רואה כצודקת את דרישתו של שר הפנים,
שחלקן של הרשויות המקומיות יינתן מההכנסה הכוללת.

אני חושב שהרשויות המקומיות מקופחות
בסטח זה ואוסר אפילו, ממרד הפנים לאת סיד סגן במידה מספקת על עניני
הרשויות המקומיות לגבי האוצר. אבל דבר אחד ברור: מס זה לפי אופיו
הוא מס מקומי, ואני מציע להקדיש סכום אשר יבטיח 1,5 - 2 מיליון ל"י
לשנה, כלומר 10% מההכנסה הכוללת.

אשר להצעה של שר הפנים, מי יחליט על
החלוקה הזאת - אינני מכים לוועדת הכספים תוצא כלל המחליטים. אני
תובע שהחלטה תהיה באיסור ועדת הכספים של הכנסת.

ק. לונ:

אני חושב את תביעתו של שר הפנים בקשר
לאחוז מההכנסה הכוללת כצודקת במחלט.
אשר לאחוז עצמו, אינני חושב לבהזדמנות של תיקון חוק זה אנו יכולים
לשנות את התקציב. לפחות לשנה זאת, אנו צריכים להשאיר את הסכום הקבוע
בתקציב.

י. בדר:

אם לא תתקבל הצעתו של שר הפנים, אשר
יהיה למעשה לקבוע את המס למעלה מ-7,5%,
ואז לא תקבלנה הרשויות המקומיות מאומה.

ר.ט.

אשר לסטכוריות, חובה היא, לדעתי, לישור על
סטכוריות הכנסת והוועדות, ובכלל אינני מבין מה ליר תוצר ולחלוקת סכומים
אלה בין העיריות, ההצעה הריכה לבוא סדר הפנים, והגישור בוועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

איננו יכולים לתעלם מהערות של חבר הכנסת לוז
באשר ליינויים בתקציב הנוכחי. מולם ישנם
כמה מקורות לכיסוי: התקציבים המיוחדים, הקיסוצים והוטל על ועדה מסלית
למצאם והמילואים המיוחדים. אבל כל עוד איננו מחליטים מה התוספת
לרשויות המקומיות, איננו חופשיים גם לקבוע כרגע את המחוז. ראוי מאוד
שבטרם יתמסלה תחליט על התוספת לרשויות המקומיות, היא תקבע דעתה בענין
זה, אם זוהי תופת מסכית לסכום אבטולוטי, או תוספת זו תיתקף באחד משלושת
המקורות עליהם מיוחסת המענק.

שר הפנים י. רוטק:

בחודשים נובמבר-דצמבר, כשהיה ברור שהכנסות
מס מסוייג הן קטנות מן המוסדן, הסכים שר
האוצר להעלות את המחוז ל-25%, והבטיח לי שהדבר יובא בפני ועדת הכספים.
דבר זה לא הוגשם.

אני מבקש את חברי הוועדה למצוא פורטולה אשר
תשאיר בידי הממשלה וועדת הכספים לקבוע בכל ינה מהו המחוז, מבלי
שהיה צורך להגיש זאת מרגע פעם לכנסת. אם כן, אני מסיר את הצעתי על
15% ואבקש לקבוע בחוק באופן כללי, יסודי שנה בשנה תקבע ומלאה, באישור
ועדת הכספים, את המחוז שיחולק לרשויות המקומיות. ועדת הכספים,
לאחר שתקבל את הצעת המלאה תחליט סופית.

היו"ר י. גורי:

אני מסכים בהחלט לדברי שר הפנים, ומזכיר
לחברי הוועדה כי כאשר מתעוררות שאלות
מסין זה, אני תמיד מתנגד לוועדות פרלמנטריות תעסוקנה בענייני ביצוע.
שר הפנים מסכים שהפרינציפיים ייקבעו לפי הצעותיו והצעות שר האוצר
באישור ועדת הכספים. יותר מזה איננו יכולים ואיננו צריכים לקבוע.
אנו חוזרים לטעיף 14.

ט ע י ף 14 : (היו"ר קורא את הטעיף)

(היו"ר קורא את טעיף 27 בחוק.)

י. גורי:

הצעה זו מטילה מס קביות על סחורה שאינה
מכרובת לקניה ולטכירה, אלא מחזקת לשיטתי,
ואינני רואה זאת לצורך.

היו"ר י. גורי:

אינני רואה את טענתו של חבר הכנסת גדר
כצודקת, כי אינני מבין מדוע טוחר פרוות,
למשל, הנותן פרווה לאשתו, לא צריך לשלם על זה מס.

ס. לוז:

אינני מבין מדוע לפי פסקה 4 מחזירים את המס.
הרי הטוחר יכול לקבל את הסחורה מאדם שהוא
מסרה לו בעטלה ולמסרה לאדם אחר.

י. גורי:

יש הבדל בין סחורה יוצאת מן העסק לשימוש פרטי
או אם היא נשארת בעסק ומשתמשים בה לצרכי
העסק.

ח. פרלמנטארי:

מדוע זה צריך לעלות לו יותר זול מאשר לקברץ אחר?

י. גדר:

מפני שהוא קנה את הרהיטים ולא יצר אותם. אני חושב כי בחוג זה מבינים את ההבדל העמוק שבין שני תהליכים אלה.

ט. פרלמנטארי:

על ידי כך מעוררים יצירת טרסטים שייצרו בעצמם את כל הדרוש להם.

מב. גפני:

הייעת התקון שאנו מביאים היום אינה מסנה את המצב באופן מהותי. לפי האופן בו פרטנו את חוק המס המסוייג, חייבנו גם עד כה ידם המייצר לצרכי עצמו בתשלום מס על המוצר. גם בלי קבלת החוק התנהל על כך דיון בוועדת הכספים וסוכם כי אין לשחרר את כל בעלי בית החרושת "קייזר פרייזר", למשל, מתשלום מס על המכונניות שהם רוכשים לעצמם מתוצרת מפעלים. הוא הדבר לגבי כל שאר המקרים. הצעת התיקון זו אינה בנה לשנות את המצב הקיים. הינוי הוא בהצעתנו לא להחזיר מס במקרים מסויימים של אבדן סחורה מידי מחזיק הסחורה. עד היום היה נהוג שאם אבדה סחורה בטעה שהחזיק בה יבואן, היו מחזירים לו את המס ששילם עבורה. אמנם מחלקת מס המותרות התנגדה ביעתו לקבלת סעיף זה, כי זה הטיל עליה חובת בדיקה וברור אם הסורה באמת אבדה או נסכרה ואילו טענת הגבנה אינה חלל תואנה.

עתה אנו מציינים שבס להבא יוחזר המס ששולם על ידי יבואן עבור סחורה שהובאה לצורך מכירה ונגבנה כל עוד היתה בחזקתו. מולם יש יצר סחורה לצרכי ייצור והסחורה נגבנה באחד מתהליכי הייצור, הייתה זאת כחובתו לסמוך על הסחורה כפי שהיא שומר על כל רכושו עליה יצר, או לקבל על עצמו את האחריות עליו. אין מחלקת מס המותרות יוצאת להכנס לברורים של כל הטענות על נזק שנגרם לסחורה, גם היא היתה מיועדת לייצור.

ג. פרלמנטארי:

בסעיף 27(ג) כתוב בפרוש "המס יוחזר", ואילו בתקון שבט לסעיף זה נוסף כי המנהל יהיה רשמי להחזיר את המס ששולם, אך לא יהיה חייב. אני חושב כי אין ליבות את ההוראה הקודמת המחייבת את המנהל להחזיר את המס ששולם, כי אם לא כן לא יוכל היבואן לחשב את הקלקולציות שלו במדוליק ויצטרך בכל מקרה להתרוצץ כדי להשיג את הסכמתו של המנהל להחזרת המס ששילם. אם הוכח כי הסחורה שמשה למטרות יצוא, צריך להחזיר את המס ששולם ואין להשאיר את לחוות דעתו של המנהל בכל מקרה.

מב. גפני:

הכוונה היתה דווקא להקלה. את כותבים בחוק כי המנהל חייב להחזיר את המס ששולם, עלינו לקבוע בחוק את פרטי הפרוצדורה, ההוכחות הדרושות על ביצוע הייצוא, סוגי הסחורות וכו'. במקודת המס, למשל, כתוב כי המס יוחזר, אך עם ישנו גם פרוט של הגבלת הזמן, הכמויות, הבטחויות הדרושים או הפילוסוף של המס מראש והחזרתו רק לאחר ביצוע הייצוא וכו', ולכל סחורה וסחורה בחוץ צו מיוחד של שר המוצר. על ידי כך שאנו כותבים "רשמי" יוכל המנהל להחליט על החזרת המס ששולם, כמעט באופן אוטומטי, ללא צורך בקביעת פרוצדורה מפורטת בגוף החוק עצמו.

היו"ר י. גורי:

בסעיף 15 דנו כבר בנוכחותו של שר המנים, ועל כן אנו עוברים לדון בסעיף 16. (קורא את הסעיף).

י. בדר:

אני חוזר על דברי...
רטרואקטיבי על מנת לא לאפשר בצורה של פסק
דין שהוצא על ידי בית המשפט המחוזי.

היו"ר י. גורי:

קיימת שאלה לגוף העניין אם יש
לגבות מס על סחורה מסוממת או לא. עובדה
היא שבגבול מס. מכיון שהממשלה הפסידה במשפט שהוגש בגדה בעניין זה,
אין זאת אומרת שהעניין כשלעצמו היה עברה בגד החוק ולא אינטרפרטציה
שונה. עלינו לתקן את החוק כך, שלא תוכלנה לברוא עתה תביעות מצד
כל הסוחרים ששלמו את המס בשעתו, להחזיר להם את מה ששלמו
בהסתמך על פסק דין זה.

י. בדר:

אין ספק כי לפי החוק הקודם לא הייתה חובה
לשלם מס על סחורה מסוממת. החוק שונה בספטמבר
1952, ורק סעיף תאריך חלה חובת התשלום גם על סחורה מסין זה.
האוצר לא התחשב בחוק וגבה בניגוד לו מס גם על סחורה מסוממת
שנמכרה לפני תאריך זה. אחד האנשים שנפגעו על ידי כך פנה לבית
המשפט ובית המשפט הסביר מהו החוק. כעת אומרים שיש צורך לחקק
חוק רטרואקטיבי כדי שאנשים ששלמו מס מבלי שחלה עליהם חובה כזאת,
לא יוכלו לתבוע להחזיר להם את הכסף. אם יתקבל תקון רטרואקטיבי
כזה, לא יוחזר גם כספו של האיש אשר טרח להגיש את העניין בפני
בית משפט, ובית המשפט הוציא פסק דין לטובתו ולטובת הצבור.

אשר לשאלה העקרונית אם צריך לשלם

מס על סחורה מסוממת - איני רוצה לערער עכשיו על העקרון שנקבע
בספטמבר 1952, לפיו חלה חובת תשלום המס גם על סחורה מסוג זה.

היו"ר י. גורי:

השאלה היא אם הגביה הייתה מעשה שבנגוד
לחוק, או שהוא נובע מאינטרפרטציה שונה של
סעיף בחוק. במקרה הראשון ל"י נוכל לקבל עכשיו החלטה רטרואקטיבית
כדי להגן על מעשה שנעשה בניגוד לחוק.

ח. אריאב:

הבעיה המרכזית היא בעיית הרטרואקטיביות,
כי לעצם העניין כבר נקבע החוק בשנת 1952.
פסק הדין שנחקק יכול להיות תוצאה מנסוח החוק מתוך כוונה
שבאמת לא ישולם מס על סחורה מסוממת, או מנסוח בלתי ברור של החוק,
סבירן להתפרש כאילו הסחורה המסוממת צריכה לצאת מכלל זה. העובדה
שאדם מסוים זכה במשפט עדיין אינה מוכיחה דבר, כי לפעמים זוכים
במשפט בגלל עניין פרוצדורלי שאינו שייך לעצם העניין. מטום כך
התנגדותי העיקרית היא בגלל הרטרואקטיביות שבהצעה זו.

ק. לונ:

אני דן בעניין זה רק לפי הדעות בדברי ההסבר.
הסוחר שגבה את המס מן הקונה, יכול עכשיו
לפי החלטה בית הדין לתבוע מן הממשלה להחזיר לו את אשר הוא שלם,
מבלי שתחול עליו חובה להחזיר את הכסף לקונה. אני חושב כי אין
בכך שמץ של צדק. לכן, אם אנו סבורים שהחוק אותו אנו עומדים לחוקק
הוא צודק, עלינו לחוקק אותו גם באופן רטרואקטיבי. אם יש מקום להחזרת
המס, הרי יש להחזירו למי ששילם אותו בסופו-של-דבר, כלומר לצרכן,
אך לא לסוחר שעל-ידי-כך ירוויח רווח נוסף ללא כל הצדקה.

ד"ר סג"ר:

הכנסת תיקונים בחוק לאחר שהוגש פסק-דין
על-ידי בית-המשפט. הדבר מקובל ביותר. התיקונים
בחוקים באים לאחד שהמציאות מוכיחה כי החוק היה לקוי. בהגו כך גם

ט.ה.

יאלנו לא-פעם, וגם הוכנסו תקנות דטרואקטיביים, אם-כי אני מסכים
סביר-כלל ין זה ויני.

אני מודה בכך, שהקודה משנת 1949
היתה פגומה. אך עובדה היא שאם נחזיר עכשיו את המס, הוא יחזור
למוכר ויתהווה רווח נקי עבורו, כי הוא לא יחזיר את הכסף לקונה ששילם
בשעתו את המס. נדמה לי כי לאחר פסק-הדין של בית-המשפט-המחוזי הוצא
פסק-דין אחר שקבע, כי אף-על-פי שהאוצר לא היה רשאי לגבות את המס
במקרים ילה לפני ספטמבר 1952 - מין חובה להחזיר את הכספים שניגבו.
אילולא היינו קובעים עתה תקנה דטרואקטיבית, היה מתקבל רווח ב-99%
בלתי מוצדק, ואילו במקרה שהאצו זה מתקבל, יקבע לכל היותר אחד
של אנשים אשר שילמו את המס ולא גבו אותו מן הקונה. לכן, מבחינה
מוסרית הכרחי כמעט שנקבל חוק דטרואקטיבי זה. הגביה נעשתה בונה-פירה,
כי פירסנו את החוק בתופן שנו מספירט אותו בית-המשפט.

מר גפני:

בחוק נאמר שעל כל סחורה יש להטיל
מס בסעור 35% מהמחיר הסיטונאי.
במקרה שהוזכר כאן טען העורך-דין, כי על סחורה משוטפת אי-אפשר לקבוע
מהו המחיר הסיטונאי מאחר שאין שוק סיטונאי, ולפיוך אי-אפשר לקבוע גם
את סעורי המס, וגם מין לגבותו. בפסק-הדין לא נאמר שיש להחזיר את
המס ששולם במקרים דומים.

י. גור:

אני מסכים להצעתו של חבר הכנסת לוז
שהמס יוחזר לקונה...

הינ"ר י. גור:

בשבוע הבא נערוך את ההצעות, ובינתיים
אבקש את היועץ-המספטי לגדר אם אמנם
הוצא פסק-דין שני בענין זה, ואם פסק-דין זה אינו עושה את היצת התיקון
כאן למיותרת.

אנו עובדים לסעיף 17. (קודם את הסעיף).

בעיית תשלום תגמול ומקרים כאלה כבר
נידונה כמה פעמים וועדת הכספים, כך שאין כל מקום לחידוש הוויכוח.
בשבוע הבא נביע גם על סעיף זה.

אנו עובדים לסעיף 18. (קודם את הסעיף).

צריך עדיין לסקול גם בבעיה המועלת
בסעיף זה, ומודיעים לי בינתיים כי יוכנסו תקנות בנוסח.

מלבד התקנות הכלולים כאן אורפה
רשימה של תקנות נוספים.

ב"ר קיטרוב:

שנים מן התקנות גאים בעקבות הדיון
על המחול. לגבי סעיף 7 של הצעת החוק
ניאמר שתמול כי יש כאן טעין הודיה על המטלה שהיא מתכוונת להמשיך
בדרך האינפלציונית. לפיכך אנו מציעים להסמיט על התייחסות למחיר
הסחורה ונשאיר רק את סעורי המס.

התקון השני מתייחס לסעיף 10 של
הצעת החוק ונוגע להקפאת סחורה בידי המוכר. אנו מציעים שהדבר
לא ייעשה אלא והסכמתו של אותו מוכר. במקום המלים "אם לא יוכיח"
יבואו המלים "אם לא נתן הסגר סביר".

הינ"ר י. גורלי:
בבוע הבא נאביע על החוק. חברי הוועדה
הרופים להגיש הצעות להצבעה, מתקשים
להגיש הצעותיהם ה בוע.

צו העריף והמס דהמסדר (מט. 18)
=====

מר גפני:
לאחר שהוטל מכס מוגדל על סלט, הוחלט
להעלות באופן פרופורציונלי את המכס על
שאר חמרי הבניין, באופן שהעלאת המכס בתספת טאה לירות
להוצאות הבניה ל חדר.

י. בור:
מדוע העלאת זו לא באה יחד עם העלאת
המכס על הטלויז?

מר גפני:
הצו מגיע רק עתה לאישור הוועדה,
אך הוא פורסם כבר ג-30 במדף.

א. צנולין:
האם ההעלאת חלה על חמרי הבניה המיועדים
לכל מוגי הבניה?

מר גפני:
ישנן סידרת ספויימו יוחמגניה המוקמים
למענן פיווריה מהכס על חומרי
הבניין.

י. בור:
גדברי המסדר נאמר כי סיוורפת סלמ
להשוות שעורי המכס המוטלים עתה למלה
הקיימים כיום, וכן כלולים בה גם במוגים סמיטיים. אני
סבט לדחות את הדיון עד ינקבל דטיטה זו.

ח. רובינ:
הא ית כל זני רוצה לטאול זינו טיטת חיטוב
הביאה לקביעת טמי טיוח בהטלת המס: 30%+30.
טנית, זני רוצה לט ול מדוע זין או זה חל גם על המלמי.

מר גפני:
המס נקבע לפי זני עקרונות, כי נקבע
המכס שהמסדר צריך לגבות על ידי תוספת
זו, ומאחר שהמסדרים ממוגים נקבע גם סכום קבוע לפי כמות
החמרים טטוב זה.

מס על סלמי הוטל רק לגבי מוגי מחורות
סלי הוטלו עליהם תלומי מס יחד, או סלי צריך היה לילס עגורם
הפדטי טערים, או סלמי ידיעותינו היו גירי המוחרים כמות
מלמי נכרות. במקרה זה לא הייתה הצדקה להילת המכס המוגדל גם
על סלמי.

הינ"ר י. גורלי:
נרוב לדון בצו זה כאשר נקבל את הפרטים
לבחומר הנוסף.

צו ה"קריפ" הממס והמסדר (מס. 20)

=====

ג. גור:
לדעתי צריך להטיל בלו של 1.200 פרוטות לפחות על חבילת קלפים, ובתור חכם מגן על הייצור המקומי יש להטיל בגובה ביותר על קלפים המובאים מן הרוץ.

ד. צינולנינו:
אני רוצה כי צו זה מתייחס גם לגומי לעיסה. האם המטלה מוכנה להיממש בחוק קיים, או תביא חוק נוסף, ייתן לה סמכות למסור לימפורט של סוגי סחורה מסויימים, כך שהם לא יובאו גם על ידי חברות "סקריפ" וגורמים אחרים.

ה. פיינברג:
ישנו חוק כללי האוסף יבוא של הסחורות שאין התר ליבואן.

ו. גור:
בדברי המסדר על יבוא גומי לעיסה ניתן ניסוק מוזר מאוד להעלאת המכס: בדרך כלל יש איסור על יבוא גומי לעיסה, אך מאחר שחברות ה"סקריפ" החליטו לעשות בכל זאת יבוא, צריכה הממשלה להתגונן בדרך זו. ניסוק כזה מעמיד את הסל ון במצב מגוון.

ז. גור:
אני חושב כי אין לנו צורך בקלפים. בחלקם הם מסמכים למשחקי הזרד ובחלקם לביטול זמן טחט. אני מציע על מן למסור יבוא קלפים ולהטיל מס בגובה על הייצור המקומי.

ח. פקלאנינו:
במדינות רבות מקובל לגבי יבוא של סחורות בלתי רצויות, לא להטיל קנסות אלא להתריח את הסחורה ללא כל תמורה ליבואן.

ט. גור:
השאלה היא אם דרך זו יעילה. היתה תקופה של איסור גמור על יבוא קלפים, וכל הטוק היה מוצף קלפים מברזיל מן הארצות השכנות. על ידי יבוא וצומצום הניחן לפיקוח, יפטר למנוע הברטה; על ידי איסור בגדיל את היבוא הבלתי חוקי במקום למנוע אותו.

אשר ליבוא גומי לעיסה, הרי לצערנו נתן מסדר המסדר והמעשייה רשיון לחברות "סקריפ" להביא את כל סוגי הסחורות. יתר על כן, הן מביאות את הסחורות לדרך ללא צורך ברשיון, ולאחר זאת מקבלות היתר להוציא את הסחורה מן הדול.

י. גור:
כל בעיית הברות ה"סקריפ" טעונה דיון רציני וחני מבקש לכלול זאת בסדר היום של הוועדה. הטוק מוצף בחומרי מזון המובאים על ידי חברות אלו, כאשר הם נמכרים לפי חיסוב של 5-6 לירות הדולאר.

יא. גור:
עלינו גם לסיים את הדיון על דמי מפתח בדירות המוחזקות על ידי המפורטות.

יב. גור:
אני מסכים לכלול את בעיית ה"סקריפ" בסדר היום, לאחר הסעיפים הפיסקליים.

מלכודת שרדי המזלנה
=====

הינו"ר י. גורנין: ברצוני לקרוא טוב בפני חברי הוועדה את המכתב של **בלבו** סמזכיר הממשלה, בו הוא מביא את חוות דעת הממשלה שלא להצמיד את שכר השרים לשכר השופטים, ולפי להעלות את שכר השרים בינה זו.

המטרה שכר השופטים לשכר השרים, זו להיפך, לא נקבעה על פי חוק של הכנסת, אלא על ידי החלטת הממשלה ע"פ. יושב-ראש ועדת הכספים כתב לשר האוצר בשנת 1950 כי הוועדה רשמה לפנייה את החלטת הממשלה להצמיד את שכר השרים לשכר שופטי המדינה, ומאז נהגו לפי עקרון הצמידות. בינתיים השתנה המצב החוקי על ידי האלמנט הכנסת להטיל על ועדת הכספים את קביעת שכר נשיא המדינה, השופטים והשרים, ומבחינה פורמלית יכולה הוועדה להחליט מה תהיה מסכורת שרי המדינה. למעשה אין היא יכולה לחייב את השרים לקבל שכר פסכר שופטי בית הדין העליון, או לחייב את ראש הממשלה לקבל שכר כמו נשיא בית המשפט העליון.

מ. גוינזבויםקי: לפי דעתי אין כל צורך לקבוע בכל שנה מה תהיה המסכורת. מאחר שהשרים עצמם אינם תורעים העלאת רמינים מעוניינים בה, אין מקום לדיון.

הינו"ר י. גורנין: הצמידות היוותה את הנסיס החוקתי לתשלום מסכורת ליושבים ולשרי הממשלה. מרגע ניתוקו של קשר זה נתעורר הוויכוח האם יש להחליט ועדת הכספים כי מסכורת שרי המדינה תהיה כמות שהם מקבלים היום. החלטה כזאת תסמך לחשב הכללי בסיס חוקי לשלם לשרים את מסכורתם.

י. בדר: מאחר שוועדת הכספים איננה באופן קונקרטי את יישום הצמידות, הרי אם הוועדה לא תקבל עכשיו כל החלטה אחרת יהיה המצב בלתי ברור. אני, למשל, אפוס אותו כאילו על השרים לקבל גם להגא אותו שכר שמקבלים שופטי בית הדין העליון, ויתכן שיהיו אחרים שיפרשו את המצב אחרת.

בעיה לניה היא עם החלטת ועדת הכספים להעלות את המסכורת, תחייב את השרים לקבל את המסכורת הגבוהה יותר. לדעתי זה מחייב את הממשלה כצורך בתור מוסד של המדינה, אך את השרים בתור פרטים לא ירצו לקבל זאת, לא הרבה בכך כל פגם שופטי. באופן עקרוני לא יתכן לדעתי לעבוד מדינה איזה שהוא ינתן שכר גבוה יותר מאשר לשרים, פרט לראש הממשלה ולנשיא המדינה ונשיא בית המשפט העליון.

לדעתי צריך לדרום את דעת הממשלה בתור תופעה חיובית ונכלל זאת לקבוע את שכר השרים כשכר שופטי בית הדין העליון ואת שכר ראש הממשלה כשכר נשיא בית המשפט העליון.

ק. לונ: בהזדמנות אחרת שמענו מפי ד"ר בדר עצמו שבאנגליה עולה שכר השופטים על שכר השרים. א לו רצינו לסטור על התלות, צריך היה לדון תחילה על מסכורת השרים ושרי הן לקבוע לפיה את מסכורת השופטים. על ידי כך שהחלטנו תחילה על מסכורת השופטים, ביטלנו מראש את התלות. עתה עומדת לפנינו שאלת מסכורת השרים, ללא קשר לשכר השופטים. אני חושב כי אין כל צורך לכפות על הנשים לקבל מסכורת גבוהה יותר מזו שהם רוצים בה. הם יהיו חייבים לקבל מסכורת מוגדלת

רק אם ייקבע שכל עובד מדינה חייב לקבל את המסכורת הנקבעת
עבורו.

א. רובינא:
בראובי להעיר כי עם קבלת חוק הסכמים
ביתק גם הקשר עם מסכורת הדיינים,
באופן חוקי יכולה הוועדה לקבוע כל מסכורת שהיא, לפי
הנדיה ועיניה. מטרת שהסכמים ייבנו מבקשים העלמה, חייבי חוב
יש להכריז עליהם לקבל תוספת - אם כי הוועדה למטעם הזאת
הצומח לסוגים אחרים של עובדים, לא תועיל להם. זה לא יטעם
לנו נמוך לא לחמוך בתביעות אודקות של עובדים אחרים להעלות
עכרם.

ב. רובינא:
הורים ראויים לעבא על שניתקו את הקשר
הזה ולתכן שעל ידי כך יטעמו דוגמת חברי
הוועדה זהים עם דעת חברי הוועדה להעלות העבר הוועדה.

ג. ציזלינג:
אני מקבל את מסקנותיו הטעויות של
חבר הכנסת רובין. הייתי סבור ש
חברי הם ילה לו ומקום מעשה הפגנות היו עושים לעקירת הגורמים
לבזבוז ומותרות במדינת ישראל, שמינס עומדים בגל יחס שגור
לשכר. זאת מקבלים עובדי המדינה ושריה גם יחד, מפילו עם
מסכורת זו תוילה במידה נדרת. אני רונה בהפגנה זו טענה
דיק יתכן שמו תורן כל עוד אין מאוררו גישה פוליטית
מסקנית ליצור חובי שטר בישראל, וזה כל היילה הזאת לא
הייה עומדת יצורה זה.

היינו יג...
הודעה הוועדה, ומבלי ליבוע בעקרון... מקבלת את דעת
ההעלה לא להעלות את שכר הדינים.

ד. רובינא:
אני מציע שהחלטת ועדת הכספים בנוסח
ברוח חנות דעת הממשלה: הוועדה רוסמת
לפניה את הודעה המ... לה... בהתב... ומחליטה בהתאם ל... שכר
חברי הממשלה לא יועלה בגובה תקציב זה ולפיכך שכר הדינים יהיה...

ה. רובינא:
לפי החוק צריכה ועדת הכספים לקבוע את
מסכורת הדינים ולא יותר. לפי הדעה
שהוטמעה על ידי רוב חברי הוועדה, אני מציע לטעם כך:

"הוועדה רוסמת לפניה... תרן המכתב של הזכיר הממשלה
נקובעת ממסכורת הדינים תקויים לפי הטעור שהיה
קיים עד עה, דהיינו..."

ה. צ. ג. ע. ב. ת.

הצעת י. גדר - נדחתה
ההצעת א. רובין - נדחתה
הצעת ש. ציזלינג - נדחתה
הצעת הוועדה - נקבלה